

Nr 68 för juni 2024

Kalendarium

24-28 juni

Ungdom tema sjukvård,
Tylebäck (R)

(R)= regionaliserad militär
kurs, (R)= regionaliserad
MSB-kurs
(F) = Förbandsmedelsuppdag

Aktuell information hittar du
på vår hemsida:

<http://www.forsvarsutbildarna.se/goteborg>

Kontaktuppgifter

Adress

Övre kaserngården 4C,
Kvibergs kaserner
415 27 Göteborg

telefon

070 828 08 52

Redaktör

bertil.garpland@forsvarsutbildarna.se

Det här numret ägnar vi åt begreppet sabotage. Hotet att sabotage ska ske har diskuterats i massmedia den senaste tiden. Vi har med ett utdrag ur en MSB skrift som är riktad till kommuner samt en text från Försvarsmakten som handlar om "havsbottnen den nya konfliktzonen".

Vi har också med en text från KKrVA blogg som handlar om Ukriana.

Dessutom har vi med ett utdrag ur försvarsberedningens rapport som lämnades 26 april. Utdraget handlar om de frivilliga försvarsorganisationernas roll i totalförsvaret.

Nyhetsbrevet tar nu sommaruppehåll och återkommer i slutet av augusti. Ni får nedan en somrig bild. Tänk på att Försvarsutbildarna har många kurser att söka. Följ länken nedan för mer information:

<https://www.forsvarsutbildarna.se/utbildning/>

Foto: Marstrands norra inlopp

Lite information om vad som hänt och ska hända i närtid

Vi har medverkat med ett femtontal sårskademarkörer v 17–18 för Sjukhuskompaniet i Göteborg och deras slutövning. Man kan alltid vara efterklok om exempelvis den information man skickar ut före genomförande - hur tydlig ska man vara. Nu blev det sammantaget riktigt bra och vi har fått tack från uppdragsgivaren för vår och "figuranternas" medverkan.

Vi har en ungdomskurs i Försvarsmedicin på Tylöbäck utanför Halmstad i juni som vi hoppas mycket på - inte minst då ungdomsverksamheten är viktig - detta visar sig inte minst i den verksamhet vi bedriver för ungdomarna här i Göteborg!

Till sist hade vi en medlemsaktivitet till Käsö som tyvärr fick ställas in. Orsaken var för få anmälda. Vi kunde inte motivera kostnaden för transport och mat.

Nu närmar vi oss sommaren "rent formellt" och då brukar det bli färre lokala aktiviteter i förbunden. Men det finns många aktiviteter på våra kursgårdar. I början av juni är Göteborgsförbundet representerat på Försvarsutbildarnas riksstämma på Höllviksnäs Möten, Mat och Logi.

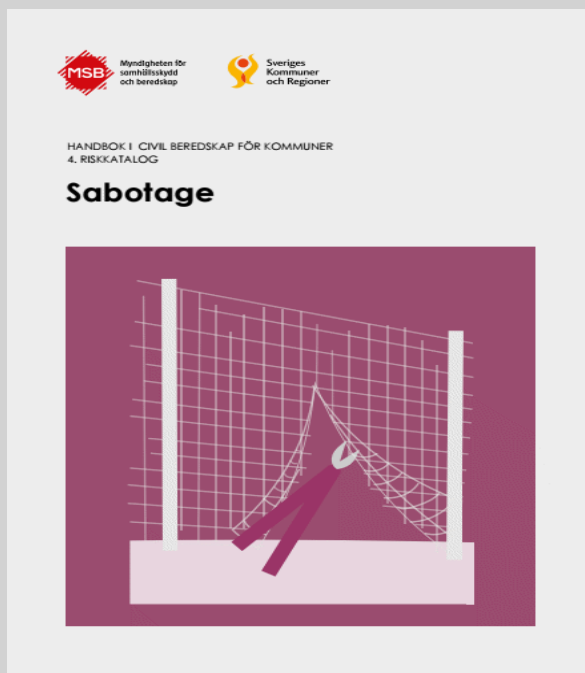
Förbundets planerade verksamhet under 2024

(R)= regionaliserad militär kurs, (R)= regionaliserad MSB-kurs
(F) = Förbandsmedelsuppdrag

Rekryteringsmål: HV sjukvårdare 3, CBRN 2, Infobefäl 1, Pionjär 1 och kompl.
rekrytering regional sjukvårdsförstärkning 8.
Hemberedskap FDS: 7 st i Förbundskortet.

Datum	Verksamhet
24 jan	Hemberedskap - FDS. Kviberg
15 febr	Totalförsvarsinformation Kviberg - Medlemsaktivitet
17 febr-1 mars	Grundläggande soldatutbildning för frivilliga GU-F (R)
22 febr	Hemberedskap - FDS. Kviberg
13 mars	Hemberedskap - FDS, Benareby skola
20 mars	Förbundsstämma med Försvarsupplysning
24–26 mars	Kombattant utbildning Göteborg (F)
23 mars	Military day (R)
22 – 24 mars	Military weekend Göteborgs garnison. Pröva på kurs. (R)
4 maj	POC-kurs För Din Säkerhet. Teams (R)
9 maj	Känsödagen
22 maj	Hemberedskap - FDS, ESO
24-28 juni	Ungdom teama sjukvård, Tylebäck (R)
6-8 sept	Military weekend – ungdom Göteborgs garnison (R)
11 sept	Hemberedskap - FDS, plats Kviberg
23-29 sept	Beredskapsveckan; tre För din säkerhet event inkl. Bäckebo köpcenter.
5 okt	Soldatprov: Medlemmar inkl. ungdomar och för Hemvärnet
19-20 okt	Civil beredskap grunder. Tylebäck (R)
17 okt	Försvarsforum (för. för GBG Försvar)
23 okt	Hemberedskap - FDS, plats ESO
27 okt-1 nov	Ungdom Tema uniformsyren. GBG Garnison (R)
13 nov	Medlemsaktivitet; information till nya medlemmar. Via Teams eller på Kviberg
20 nov	Hemberedskap - FDS, ESO
4 dec	Totalförsvarsinformation – Kviberg - Medlemsaktivitet
v. 1-52	Web-föreläsningar vuxen
v. 1-52	Ungdom enl. kap 2.3, inkl tävling HvSS

Sabotage

<https://rib.msb.se/filer/pdf/30673.pdf>

Om riskområdet

Med sabotage avses alla former av avsiktliga handlingar som genom störning eller förstörelse syftar till att försvaga en verksamhet. Enligt svensk lag är sabotage ett allmänfarligt brott, att någon förstör eller skadar egendom, som har avsevärd betydelse för rikets försvar, folkförsörjning, rättsskipning eller förvaltning eller för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet i riket enligt 13 kap. 4 § i brottsbalken (1962:700). Sabotage kan utföras av många olika typer av aktörer och på många olika sätt. Några exempel är ensamagerande aktörer ur våldsfrämjande extremistmiljöer, ideologiskt motiverade grupper, statliga aktörer, aktörer inom grov organiserad brottslighet samt cyberkriminella. Sabotage kan till exempel utföras av främmande makt inom ramen för hybridkrigföring i syfte att på olika sätt försöka påverka eller destabilisera funktioner och förmågor.

Om sabotage

Sabotage kan vara av enklare karaktär eller en komplex operation riktad mot kritisk infrastruktur. Sabotage kan också vara fysiska, digitala händelser eller bådadera. Ett och samma sabotage kan drabba en eller flera samhällssektorer, det kan också bestå av en enskild händelse eller flera koordinerade sådana och kan då ske på flera ställen samtidigt eller flera gånger över tid. Det kan handla både om att helt slå ut ett system eller en verksamhet, eller att få densamma att fungera felaktigt. Exempel på handlingar av enklare karaktär är att förstöra järnvägsspår, skära sönder bildäck, orsaka elavbrott, anlägga bränder eller påverka en central eller kritisk verksamhet till långsammare processer, till exempel genom att inte utföra arbetsuppgifter effektivt eller se till att rapporteringssystem eller -vägar, delgivningsstrukturer och kommunikationsvägar på en arbetsplats inte fungerar.

Mer avancerade former av sabotage kan exempelvis vara digitalt sabotage som cyberoperationer mot samhällsviktig verksamhet och viktiga samhällsfunktioner, eller angrepp mot energiinfrastruktur som ett kärnkraftverk, det nationella transmissionsnätet eller infrastruktur till havs. Avancerade operationer kan även riktas mot exempelvis transportinfrastruktur, sjukvård samt kommunikations- och betalsystem. Sabotage kan också riktas mot militära mål som militära anläggningar, fordon och master.

Om sabotage

Kort om konsekvenser

Sabotage kan som sagt bestå av handlingar av både enklare och mer avancerad karaktär. Beroende på målval och tillvägagångssätt varierar därmed de potentiella konsekvenserna. Konsekvenserna kan vara fysiska men även psykologiska och påverka befolkningen i olika grader beroende på målval och omfattning. Sabotage genom cyberoperationer kan exempelvis orsaka såväl digitala konsekvenser som fysisk åverkan som i sin tur kan verka förutsättningsskapande för andra typer av skadliga handlingar. Sabotage mot energiinfrastruktur till havs kan till exempel användas för att förvägra energiförsörjning som en form av påtryckning, försvåra leveranser från en konkurrerande energiproducent och orsaka en regional störning i energitillförsel för strategiska ändamål.¹ Sabotage mot en nätstation kan leda till omfattande elavbrott medan sabotage mot tjänster för vattenförsörjning och avlopp kan slå ut dricksvattenförsörjningen i flera städer.

Konsekvenserna av ett sabotage skiljer sig nödvändigtvis inte nämnvärt mellan en olycka, en oavsiktlig handling eller en avsiktlig handling, givet att aktören inte vill bli upptäckt och därför inte kommer vilja riskera upptäckt, till exempel genom att exponera en viss förmåga eller ett tillvägagångssätt, utan endast orsaka en störning eller förstörelse. Konsekvenserna i sig kan potentiellt ändå, oavsett orsak, vara långsiktiga och problematiska att hantera, till exempel vid cyberangrepp som ransomwareattacker mot digitala leveranskedjor, där utnyttjandet av sårbarheter möjliggör angreppet, snarare än en mer kvalificerad antagonist.

Om sabotage

Osäkerhetsbedömning

Sabotage sker oftast i det fördolda och kan också i vissa fall vara beroende av att rätt tillfälle uppstår, såväl opportunistiskt som reaktivt, vilket gör att det kan vara svårt att spåra vem som ligger bakom sabotaget. Givet en aktör som vill agera förnekbart och som inte vill riskera upptäckt, utan endast orsaka en störning eller förstörelse, kan det vidare vara svårt att bedöma om en händelse är sabotage eller inte. Till exempel skulle en skogs- eller vegetationsbrand kunna vara anlagd i syfte att sabotera och orsaka fysiska skador på egendom eller psykologiska effekter på en befolkning, men en brand kan också uppstå av naturliga orsaker.

Sabotage som äger rum i den maritima miljön är särskilt svårt att upptäcka och avvärja. Det är också mycket svårt att hänföra de potentiella handlingar som kan ha gett upphov till skadorna. En inte obetydlig del av Sveriges energiinfrastruktur återfinns på havsbotten i det omgivande territorialvattnet och den exklusiva ekonomiska zonen (EEZ). Likt cyberdomänen, som också kan användas för att angripa exempelvis elförsörjningssystem, kan sabotage inom den maritima domänen användas under tröskeln för väpnad konflikt. Undervattensarenans vidd och svårnavigerade operativa miljö samt det stora antalet offentliga och privata aktörer som är involverade i energiinfrastrukturprojekt under ytan, gör det komplicerat att avgöra om eventuella skador på energiinfrastrukturen på havsbotten skulle kunna vara resultat av uppsåtliga handlingar.⁵ Sannolikheten för sabotage mot energiinfrastrukturen är svårbedömd. Det kan dock sammantaget konstateras att potentiella antagonister har såväl avsikt, förmåga och tillfälle att utföra sabotage mot infrastruktur som är kritisk för Sveriges energiförsörjning.

Om sabotage

Att använda angrepp mot andra länders suveränitet som inte kan härledas till avsändaren, är en känd taktik för att uppnå politiska mål. Utöver avsikten att tillgripa taktiken så har flera tänkbara aktörer även de tekniska förutsättningar som krävs för genomförande. På grund av havets vidd är den maritima domänen, trots att betydande tekniska framsteg görs, mycket svår att övervaka.

Utveckling och trender

Fenomenet sabotage har funnits lika länge som krig, och har använts som ett medel för att försvaga motståndarsidan. Sabotage har också genom århundradena använts av civila aktörer, som till exempel arbetarrörelsen under den industriella revolutionen. I takt med den teknologiska utvecklingen har sabotage blivit mer sofistikerade. I dag talas det till exempel om cyberfysisk säkerhet där den fortsatta och snabbt ökande digitala uppkopplingen av saker och industriella processer i samhället har medfört att det har blivit allt svårare att separera cybermiljön och den fysiska världen. Hot och risker måste istället betraktas i en cyberfysisk kontext. När en angripare lyckas göra intrång i en uppkopplad enhet kan denne sedan försöka ta sig vidare in i andra enheter och få ytterligare tillgång till uppgifter, manipulera data och införa skadlig kod - vilket i slutändan kan drabba den fysiska miljön.

Om sabotage

Den svårarbetade miljön och betydelsen av viktig infrastruktur har lett till att sabotage under vattenytan har blivit en ny typ av konfliktzon, så kallad seabed warfare. Under ytan finns såväl gasledningar och elkablar, och internettrafik via undervattenskablar som är vitala för att samhället ska fungera såväl i vardagen, som i kris eller krig. Havsbotten har blivit betydligt mer exploaterad och ny teknisk utrustning, vapen och förbättrade fartyg ger en robustare och effektivare möjlighet att verka under ytan.

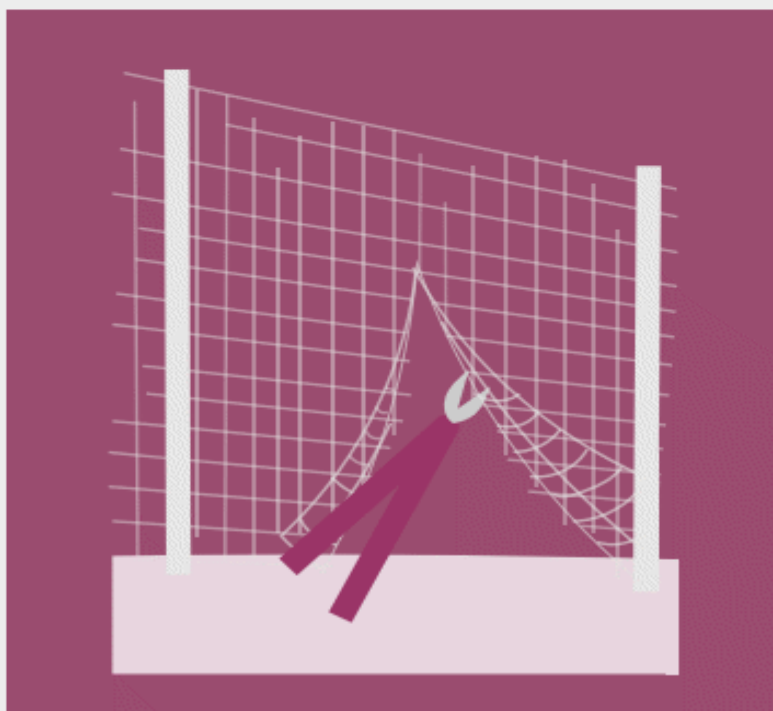
Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Sveriges
Kommuner
och Regioner

HANDBOK I CIVIL BEREDSKAP FÖR KOMMUNER
4. RISKKATALOG

Sabotage

Havsbotten, en ny konfliktzon

Klipp från Försvarsmaktens hemsida

Grafik/Foto Örjan Wallers Försvarsmakten

Det började med sabotaget av gasledningarna Nord Stream 1 och 2 i svensk och dansk ekonomisk zon, i ett område cirka tio mil söder om Blekinge. Ett år senare händer det igen. Undervattenskablar och gasledning skadas mellan Finland och Estland samt mellan Sverige och Estland. Den svårarbetade miljön och betydelsen av viktig infrastruktur har lett till att sabotage under ytan har blivit en ny typ av konfliktzon, så kallad seabed warfare. Det är ingen slump att undervattensinfrastruktur har präglats av flertalet sabotage det senaste året, 95 procent av internettrafiken går via undervattenskablar. Dessutom finns där gasledningar och elkablar som är vitala för att det västerländska samhället ska fungera såväl i vardagen, som i kris eller krig. Havsbotten har blivit betydligt mer exploaterad, ny teknisk utrustning, vapen och förbättrade fartyg får en robustare och effektivare möjlighet att verka under ytan.

Havsbotten, en ny konfliktzon

Klipp från Försvarsmaktens hemsida

Vattnet utgör dock fortfarande en effektiv barriär som kan gömma den som inte vill bli upptäckt. Kommendör Paula Wallenburg är chef för Första ubåtsflottiljen och väl bekant med miljön under ytan:

– Undervattensstriden har klara fördelar genom att den just genomförs med dolt uppträdande och möjliggör verksamhet och underrättelseinhämtning med låg risk för upptäckt jämfört med liknande verksamhet genomförd med ytfartyg eller luftfarkoster. Vattnet är svärgenomträngligt, ubåtar och obemannade undervattensfarkoster har möjlighet att operera dolt vilket också innebär att motståndaren kan det.

VIKTEN AV EN STÖRRE MARIN

Med hopp om den eviga freden och begränsat utvecklad undervattenssteknologi byggdes kommunikationskablar och gasledningarna utan något ordentligt skydd i åtanke.

Utmaningen med att mycket av vår infrastruktur går under vattnet gör den svårt att bevaka. Under ytan är räckvidden på olika spaningssystem betydligt kortare vilket gynnar aktörer som vill skada infrastrukturen och samtidigt kunna förneka det. I det dolda blir det enklare att utföra sabotage som kan bli förödande för ett lands funktioner. Sabotage kan ske från såväl ytfartyg som från ubåtar eller undervattensfarkoster. Det är extra svårt att skydda sig i det relativt grunda Östersjön med sin varierande salthalt och temperatur. Dessa faktorer påverkar tillsammans de sonarer som söker efter något under ytan och förkortar deras räckvidder.

Havsbotten, en ny konfliktzon

Klipp från Försvarsmaktens hemsida

– Med tanke på att undervattensinfrastrukturen löper över långa sträckor är det omöjligt att hela tiden ha kontroll på varje meter. Sedan löper kablarna över såväl olika länders territorialhav, ekonomiska zon och internationellt vatten, som alla har olika legala regler, ibland förlegade, över vad vi får göra som stat, säger Marinchef Ewa Skoog Haslum. Den marina närvaron till sjöss har ökat betydligt de senaste åren med anledning av det försämrade omvärldsläget. Marinens ubåtar och fartyg tillsammans med fasta spaningssystem som exempelvis radarkedjan runt vår kust ger en bra, men inte fullständig bild av vad som rör sig därute.

Under den kommande tioårsperioden förstärks marinen men numerären och uthålligheten är ett problem. Två nya ubåtar av Blekingeklass är beställda tillsammans med fyra nya ytstridsfartyg av Luleåklass. Minröjningsfartygen, ursprungligen från 1980-talet, är experter på att leta saker under ytan och kommer att livstidsförlängas. Problemet är att dessa förstärkningar inte kommer förrän i slutet av 2020-talet.

– Sverige har en liten marin och med tanke på vårt stora territorium till havs skulle vi behöva vara betydligt större för att ha en längre uthållighet och vara på flera ställen samtidigt, säger Ewa Skoog Haslum.

Havsbotten, en ny konfliktzon

Klipp från Försvarsmaktens hemsida

SVERIGE INTE ENSAMMA

Tillsammans med Natos marina styrkor, inom ramen för JEF, och andra partnernationer övervakar den svenska marinen Östersjön och övriga omgivande vattenområden. Den 15 februari i år startade Natoalliansen ett samarbete kring skyddet av Östersjöns havsbotten. Även om Sverige i skrivande stund ännu inte är Natomedlem så är vi med som partner i det pågående samarbetet. Vid varje sabotageförsök har Nato förstärkt sin närvaro i Östersjön. Efter de senaste sabotagen mot de finsk-estniska ledningarna i oktober ökade Nato ökade sin aktivitet ytterligare genom att sätta in flygövervakning, fler undervattensdrönare och fartyg för bevakning. Detta visar att Sverige inte står ensamma mot hotet.

Marinchefen Ewa Skoog Haslum foto: Maja Hanson Försvarsmakten

Bild:Shutterstock

Ukraina är vår sak

Av Ulf Henricsson | 6 maj 2024 |

Våra säkerhetspolitiska experter är väldigt tydliga med budskapet "Ukraina får inte förlora". Putin har ju varit tydlig med sina mål och dessa finns det väl få som gillar. Hans mål är Sovjetunionen 2.0. Det är ju inte så ofta vi får facit samtidigt som vi brottas med problemet. För de som inte kommer ihåg eller var med under det kalla kriget räcker det med att läsa historia och titta på en trettio år gammal europakarta. De senaste åren har varit frustrerande för oss som gillar den gamla devisen "land skall med lag byggas".

Före Putin fanns det en tydlig rörelse i den riktningen även internationellt. Nu är de flesta avtal med bäring på Ryssland torpederade. Den ryska statsmakten bygger på våld mot de som inte inordnar sig- både nationellt och internationellt. Det blir därför den grund den ryska mentaliteten vilar på och den lär vi inte ändra med den tid som står till buds. Det enda argument Putin och hans anhang förstår är våld och pengar. Ett tydligt hot om att Putin är på väg att förlora måste till för att möjliggöra en för det internationella samfundet rimlig lösning.

Så ge honom det och börja med det första – våld. Driv det så långt att Putin och hans klick känner att marken gungar under fötterna och transporten till domstolen i Haag står redo. Än så länge finns möjlighet att låta Ukraina göra "skitjobbet" för inga nationer lär vara beredda att sända trupp i nuvarande läge. Men vi kan åtminstone då ge dem medel för att utöva våldet framgångsrikt och då kan vi också organisera frivilliga.

Med tanke på möjliga framtidsscenarier om Putin når sina mål är det väl en god investering att nu skicka allt vi har till Ukraina. "Ja, men vi behöver kunna skydda oss själva" kommer direkt som motargument. Finns det något bättre sätt att förhindra en översvämning än att stämma i bäcken? Ryssland klarar nätt och jämnt att hålla Ukraina stängd just nu – vad skulle Putin skrämma NATO med annat än subversiv krigföring som att klippta kablar, hackning m m. Det kan vi ta med tanke på vad som står på spel.

Var gör våra vapensystem mer nytta för ett fritt och demokratiskt Europa än i Ukraina?

Med tanke på de produktionstider som gäller för modern vapenmateriel kommer ingen ersättning för bekämpade system i närtid (år) som kan hota oss. Under VK 2 malde de allierade ned den tyska krigsmakten. Europa idag har alla förutsättningar att mala ned Rysslands krigsmaskineri om viljan finns – mycket är redan gjort. Artillerisystemen är utslitna, bortskjutna stridsvagnar ersätts av hjälpligt renoverade 60-tals vagnar. Utbildade soldater är en bristvara. När de skänkta F-16 systemen blir operativa blir det än mer bekymmersamt för Putin och hans klick.

De som tycker att detta är för krigiskt bör då presentera hur en förhandlingslösning kan se ut utan att Putin vinner något. Gör han det drar vi undan grunden för en trygg och på förhandlingar grundad säkerhetslösning. Hur mycket skulle vi själva vara beredda att avstå till en aggressor för att slippa våld – Skåne och Gotland eller kanske Övre Norrland?

Men tänk om Putin gör allvar av hotet att använda kärnvapen? Den stora förloraren i det scenariot är Putin själv och hans klick. Han är tillräckligt osäker på sin egen förmåga i det avseendet för att våga.

Stöd Ukraina med allt de kan tillgodogöra sig och vänta inte tills det blir försent. För de som väljer bort att leva upp till FN-stadgans principer bör om inte annat stödja detta för sin egen skull

Jag vet mer än de flesta om alla svårigheter med detta -det fixar sig med god vilja! Vi måste nu fokusera på möjligheterna och därför bör vi ta upp en svensk tradition från den alliansfria tiden då vi tyckte att det var viktigt att föregå med gott exempel. För vi vill väl bygga en bättre värld?

Författaren är överste 1 gr, f d Fördelningschef/divisionschef, brigadchef, Chef pansartruppernas stridsskola, systemledare CV 90 och ny stridsvagn. Han är ledamot av KKrVA.

Utdrag ur Förvarberedningens rapport: Stärkt försvarsförmåga - Sverige som allierad. Ds 2024:6 som presenterades 26 april 2024

De frivilliga försvarsorganisationernas roll i totalförsvaret

De frivilliga försvarsorganisationerna har en viktig roll i totalförsvaret. Organisationerna ansvarar för rekrytering och utbildning av cirka 8 000 specialistbefattningar i hemvärnet. Ytterligare 2 000 specialistbefattningar till övriga krigsorganisationen planeras de kommande åren att personalförsörjas genom de frivilliga försvarsorganisationerna.

Det frivilliga engagemanget är en central del av såväl vårt demokratiska samhälle som av den samlade försvarsförmågan i höjd beredskap och krig. Även genom försvarsupplysning till allmänheten bidrar de frivilliga försvarsorganisationerna till den folkliga förankringen och försvarsviljan samt ökar individens motståndskraft och kunskap i egenberedskap.

Försvarsberedningen anser att Försvarsmakten bör ha en tydlig målsättning för de frivilliga försvarsorganisationerna vad avser att rekrytera och utbilda avtalspersonal till krigsorganisationen. På lokal nivå bör det även finnas representanter för de frivilliga försvarsorganisationerna för direkt samverkan avseende befattningar till krigsorganisationen. Detta konstateras också i Försvarsmaktens handbok om Stöd till frivillig försvarsverksamhet 2022 (FM2022-20002:1). Organisationernas verksamhet regleras i förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. Idag är följande frivilliga försvarsorganisationer verksamma: Svenska

försvarsutbildningsförbundet,

Insatsingenjörernas riksförbund, Flygvapenfrivilligas

riksförbund, Frivilliga automobilkårernas riksförbund, Frivilliga

flygkåren, Frivilliga motorcykelkårernas riksförbund, Frivilliga

radioorganisationen, Försvarets personaltjänstförbund, Svenska blå

stjärnan, Föreningen svenska röda korset, Riksförbundet Sveriges

lottakårer, Sjövärnsskårens riksförbund, Svenska brukshundklubben,

Svenska fallskärmsförbundet, Svenska pistolskytteförbundet,

Svenska skyttesportförbundet, Sveriges civilförsvarsförbund

och Sveriges bilkårers riksförbund.

Samlade behov

Försvarsmaktens uppdrag till de frivilliga försvarsorganisationerna bör fortsatt inriktats mot utbildning för krigsorganisationens behov och placering av individer i specialistbefattning inom Försvarsmakten. Utbildning inom grundläggande sjukvård för huvuddelen av frivilliga med avtal i totalförsvaret är särskilt angelägen.

Sedan sekelskiftet har uppdragen till de frivilliga försvarsorganisationerna huvudsakligen fokuserat på uppgifter för att stärka den fredstida krisberedskapen. De frivilliga försvarsorganisationernas roller vid fredstida kriser är fortsatt av stor vikt för samhället. Försvarsberedningen anser dock att uppdragen till de frivilliga försvarsorganisationerna i högre grad behöver fokusera på rekrytering och utbildning för totalförsvarets behov vid höjd beredskap och krig. Det stärker också den fredstida krisberedskapen. I förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet medges enbart att avtal om rekrytering och utbildning av frivilliga sker mot statliga myndigheter. För att täcka de omfattande behov av förstärkningsresurser som finns i övriga delar av totalförsvaret anser Försvarsberedningen att förordningen bör ses över i syfte att även omfatta regioner, kommuner samt statlig verksamhet som är organiserad i bolagsform.

För att de frivilliga försvarsorganisationerna effektivt ska kunna bidra till utvecklingen och bemanningen av totalförsvaret under höjd beredskap och krig behövs ett strukturerat och samordnat informationsutbyte mellan försvarsorganisationerna och de aktörerna i totalförsvaret som har behov av förstärkningspersonal. Idag sker samordningen genom att de 18 organisationerna för en dialog med 60 beredskapsmyndigheter (och eventuellt på sikt med 290 kommuner) om enskilda behov av förstärkningspersonal.

Försvarsberedningen anser att de frivilliga försvarsorganisationerna ska kunna utveckla sitt stöd efter totalförsvarets aktuella behov och operativa planering. Detta skulle till exempel kunna ske genom att civilområdena samordnar länsstyrelsernas behov samt att sektorsansvariga myndigheter samordnar sina respektive beredskapsmyndigheters behov.

Försvarsberedningen noterar att frågan om att återskapa en modern motsvarighet till det tidigare **driftvärnet** för skydd och bevakning av samhällsviktig infrastruktur har aktualiserats av flera myndigheter. Om detta realiseras kan utbildning av anställd personal vid myndigheter liksom vid vissa företag genomföras även av frivilliga försvarsorganisationer. Individer i ett återaktiverat driftvärn är dock, i likhet med hur det var förr, att betrakta som militär personal och ska ha genomgått militär grundutbildning. De ska ha lämplig militär utbildning och lyda under militärt befäl. Driftvärnet blir på samma sätt som hemvärnet en del i Försvarsmaktens krigsorganisation. Detta är en fråga som bör utredas vidare. En förutsättning för att de frivilliga försvarsorganisationerna ska kunna öva och utbilda är att individer medges tjänstledighet från sitt arbete för att kunna delta i en utbildning eller för att som instruktör kunna utbilda andra. Lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt innehåller bestämmelser om anställningsskydd för totalförsvarspliktiga. Individer som tjänstgör i en krigsorganisation inom totalförsvaret på frivillig grund har samma skydd enligt lagen (1994:2076) om skydd för anställning vid viss tjänstgöring inom totalförsvaret. Försvarsberedningen anser att regeringen bör se över regelverket så att även instruktörer som ska tjänstgöra för att utbilda andra har ett likvärdigt anställningsskydd. De frivilliga försvarsorganisationerna behöver **ett samlat informationsunderlag om totalförsvaret och krigets krav** som kan nyttjas vid utbildningar och övningar. Försvarsberedningen anser att huvudaktörerna inom totalförsvaret, Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, bör ges i uppdrag att ta fram ett gemensamt informationsunderlag som ska uppdateras regelbundet. Detta underlag kan nyttjas av de frivilliga försvarsorganisationerna och andra intressenter i samhället, såväl internt för egna medlemmar som externt för andra målgrupper. Försvarsberedningen konstaterar att dagens finansieringsmodell av de frivilliga försvarsorganisationerna är komplex och krävande och dessutom har betydande eftersläpning. Denna finansieringsmodell skapades i en tid präglad av andra hotbilder än de vi ser idag.

De frivilliga försvarsorganisationerna lyfter särskilt fram omfattande ansökningsförfaranden och betungande redovisningsskyldigheter för verksamheten. Detta gör det svårt för de frivilliga försvarsorganisationerna att möta den ökade efterfrågan från totalförsvaret. Försvarsberedningen noterar att Försvarsmakten under hösten 2023 till regeringen har redovisat att det pågår en översyn över finansieringsmodellen för de frivilliga försvarsorganisationerna (ref. FM2023-9190:14). Försvarsberedningen anser att fortsatt arbete bör ske för att fördjupa och implementera de förslag som där redovisas.

Förslagen handlar bland annat om en ny organisationsstödmödel, ny fördelningsmodell och höjning av organisationsbidrag samt verksamhetsbidrag.

Försvarsberedningen understryker vikten av ett fortsatt arbete avseende Försvarsmaktens förslag, bland annat om en förenklad finansieringsmodell. En förenklad finansieringsmodell för de frivilliga organisationerna bör införas skyndsamt.

Försvarsberedningen framhåller därutöver att finansieringen av de frivilliga försvarsorganisationerna behöver öka i takt med tillväxten inom det övriga totalförsvaret.

Försvars- och civilförsvarsministern tar emot
Försvarsberedningens rapport av dess ordförande Hans
Wallmark

Foto: Försvarsmakten

Tillsammans försvarar vi Sverige

Är en tre timmars föreläsning för dig som är intresserad av att få en fördjupad förståelse för behovet av att på nytt bygga upp ett robust svenskt totalförsvar och vilken roll Försvarsmakten har inom detta. Föreläsningen beskriver även vårt förändrade omvärldsläge och vilka krav det ställer på vårt totalförsvar samt ger en inblick i hur man eventuellt ser på omvärldsläget.

Föreläsningen innehåller bland annat följande ämnen:

- Omvärldsläget
- Försvarsvilja
- Lagstiftning
- Krishanteringssystemet
- Civilt försvar
- Militärt försvar

Hur går det till?

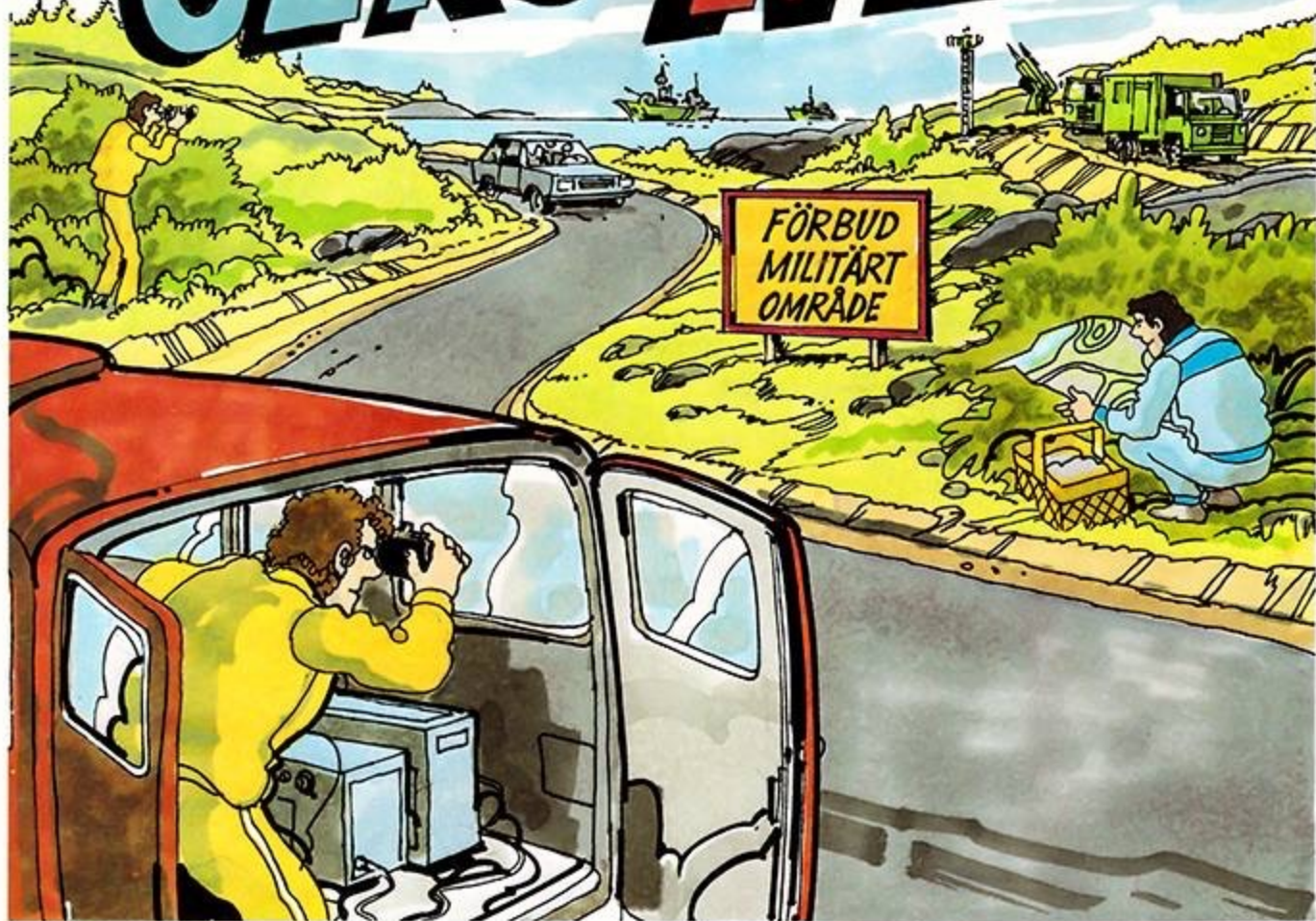
På ett möte/event kommer certifierade informatörer från Försvarsutbildarna till den plats som vi avtalar och lämnar en information på ca tre timmar.

Om intresse finns kontakta:

Nils-Bertil Garpland E-post:

bertil.garpland@forsvarsutbildarna.se Tel: 070 9703335

FÖR- BEREDELSE GÖRS **NU!**

**RAPPORTERA DET
DU SER**

